

De liefde van Christus voor de Gemeente

Efeze 5:25-33

Vanaf Efeze 5:22 gaat de apostel Paulus in op de bijzonderheden van diverse betrekkingen en verplichtingen, maar daarbij kan hij het onderwerp dat hem zo na aan het hart ligt, niet laten rusten. Het voorschrift dat hij de vrouwen geeft, om hun eigen mannen onderdanig te zijn, doet hem onmiddellijk denken aan de betrekking tussen Christus en de Gemeente. Nu niet om onze kennis te verrijken, maar om Zijn liefde en tedere zorg uiteen te zetten.

Tot nu toe hebben we in de Brief aan de Efeziërs de grote beginselen gezien, die in de openbaring van onze betrekking tot God - onze roeping - aan het licht kwamen, en de praktische consequenties die de apostel daaruit trekt voor het leven en het gedrag van de Christenen. Ze moesten wandelen als degenen die de nieuwe mens hadden aangedaan (4:24); ze moesten de Geest niet bedroeven (4:30); Christus moest hun licht zijn (5:14); ze moesten vervuld zijn met de Geest (5:18). Welnu, dit alles is inderdaad de vrucht van de genade, maar het is óf kennis, óf praktische verantwoordelijkheid.

Maar hier in Efeze 5:25-33 beziet de apostel Paulus het onderwerp vanuit een ander oogpunt. Het gaat hier om de genade die in Christus Zélf werkzaam is: Zijn gevoelens van liefde, Zijn bewarende zorg en Zijn toewijding voor de Gemeente. Er is niets dat zó kostbaar, zó teer en zó intiem is. Hij heeft de Gemeente liefgehad: dat is de oorsprong van alles. En Zijn liefdewerk bestaat uit drie stappen: Ten eerste - Hij heeft Zichzelf overgegeven voor de Gemeente, ten tweede - Hij reinigt de Gemeente door de wassing met water door het Woord en ten derde - Hij zal de Gemeente geheel verheerlijkt voor Zich stellen zonder vlek of rimpel of iets dergelijks. Het onderwerp is hier dus niet zozeer Gods soevereine uitverkiezing van de afzonderlijke gelovige (zoals in Efeze 1:4), maar de liefde die openbaar wordt in de betrekkingen die Christus onderhoudt met de Gemeente.

Het is goed om hier aandacht te schenken aan het karakter van deze liefde! Liefde in een gevestigde betrekking. Het Woord van God is nauwkeuriger in de uitdrukkingen die het gebruikt, dan men in het algemeen wel denkt. Deze uitdrukkingen vinden namelijk hun oorsprong in de betrekkingen zelf. Zo zegt de Schrift niet, dat Christus de wereld heeft liefgehad. Hij heeft geen betrekking met de wereld als zodanig. Er staat wel, dat Góð de wereld heeft liefgehad (Joh. 3:16). Dat is wat God in Zijn eigen goedertierenheid ten opzichte van de wereld was. Er staat niet dat Góð de Gemeente heeft liefgehad. De eigenlijke betrekking van de Gemeente als zodanig is met Christus, haar hemelse Bruidegom. Maar in het karakter van Vader heeft God ons lief als Zijn geliefde kinderen. En zo had de liefde van Jahweh betrekking op Israël. Maar anderzijds bezitten wij als ons deel in Christus ook al de liefde en trouw die behoort tot de betrekking waarin Hij staat tot de Gemeente. Evengoed is ook alles wat de Naam van de Vader van Zijn kant inhoudt, ons heerlijk deel.

Zie bovendien de grootte van de liefde van Christus voor de Gemeente die zover ging dat Hij Zichzelf voor haar heeft overgegeven. Wat een wonderbaar vertrouwen wekt die liefde! Hij gaf Zichzelf Hij heeft niet alleen Zijn leven gegeven, hoewel dat ook volkomen waar is, maar Hij heeft Zichzelf gegeven. Hieruit blijkt de volkomen toewijding van Zijn liefde en de grootte van Zijn liefdegave. Hij gcell en gcell daarbij Zichzelf. Christus heeft Zelf alles wat Hij is, gegeven, gegeven uit eigen beweging. Het is de volkomen toewijding en overgave van

Zichzelf. En nu, alles wat in Hem is, heeft Hij toegewijd aan het welzijn en het waarachtig geluk van de Gemeente: Zijn genade, Zijn gerechtigheid, Zijn aangenaamheid voor de Vader, de uitnemende heerlijkheid van Zijn Persoon, Zijn wijsheid, de kracht van Zijn Goddelijke liefde, een liefde die Zichzelf kan geven. Er is geen enkele eigenschap, geen enkele voortreffelijkheid in Christus, die Hij niet ten behoeve van haar gebruikt, nu Hij Zichzelf 'voor haar heeft overgegeven. Al Zijn heerlijke eigenschappen en hoedanigheden, al Zijn wonderbare deugden en voortreffelijkheden heeft Hij in volkomen toewijding gegeven tot zegen en tot het geluk van de Gemeente, die Hemzelf nu bezit als haar wonderbaar Deel. Dit alles is haar geschonken, maar Hij heeft haar dit alles gegeven. Zijn liefde heeft dat alles bewerkt.

We weten gelukkig dat deze daad van overgave van Zichzelf op het kruis volbracht werd. Daar bereikte de toewijding van Christus voor het welzijn van de Gemeente haar hoogtepunt. Maar hier zien we dat heerlijke werk van Zijn overgave niet zozeer vanuit het oogpunt van de kracht van de verlossing en de verzoening als wel vanuit het oogpunt van Zijn toewijding en Zijn liefde voor de Gemeente die Christus daarin openbaarde. Welnu, Zijn liefde is niet veranderd! We mogen altijd ons vertrouwen stellen op die liefde, die Hij op het kruis volkomen geopenbaard heeft. We mogen Zijn Naam loven en prijzen, dat Hij in alle omstandigheden en voor eeuwig Dezelfde voor ons blijft naar de kracht van Zijn liefde in alles wat Hij is. En overeenkomstig de kracht van die liefde waarmee Hij Zichzelf heeft overgegeven. Hij heeft de Gemeente liefgehad en Zichzelf voor haar overgegeven: dat is de bron van al onze zegeningen als leden van de Gemeente.

Maar deze liefde van Christus is onuitputtelijk en onveranderlijk. Ze bewerkt de eeuwige zegen van de Gemeente. Christus wil het voorwerp van Zijn liefde toebereiden voor een hemels en eeuwig geluk, waarvan de liefde van Zijn hart zowel de maatstaf als de bron is. Als ik hier (en ook hierboven) de liefde van Christus de bron van het eeuwig geluk van de Gemeente noem, is dat natuurlijk niet met uitsluiting van de liefde van de Vader en de raadsbesluiten van God. Maar ik spreek nu over de zegen die geschonken en verwerkelijkt wordt in de betrekking die in dit gedeelte wordt voorgesteld, namelijk die tussen Christus en de Gemeente. Niettemin is het dezelfde Goddelijke liefde.

Hij wil haar geschikt maken voor het geluk van de volmaakte reinheid van de hemel, naar de uitmuntende kennis die Hij daarvan heeft; een reinheid die passend is voor de tegenwoordigheid van God en voor haar - de bruid van het Lam - die voor eeuwig in Gods tegenwoordigheid zal verkeren; een reinheid die haar in staat stelt Zijn volmaakte liefde en heerlijkheid te genieten. Daartoe is Zijn liefde nu werkzaam: ze reinigt de ziel door Zichzelf aan haar te openbaren en haar onweerstaanbaar aan te trekken, haar zelf van haar eigen-ik te ontledigen en haar te vervullen met God Zelf als het eeuwig Middelpunt van vreugde en zegen.

Het is belangrijk om in Efeze 5:25-26 te letten op de volgorde van het handelen van Christus. Het is niet zo, dat Hij de Gemeente heiligt om Haar tot Zijn bruid te maken. Maar ze wordt eerst Zijn bruid, en daarna heiligt Hij haar om haar passend te maken voor Zichzelf. Christus heeft de Gemeente lief als Zijn bruid; Hij heeft haar al tot Zijn eigendom gemaakt door Zichzelf voor haar over te geven. Maar nu Hij haar verworven heeft, wil Hij haar graag in overeenstemming zien met de wensen van Zijn hart. Met dat doel houdt Hij Zich nu met Zijn

Gemeente bezig: om haar zó te doen worden als Zijn hart verlangt. Hij heeft Zichzelf voor haar overgegeven, opdat Hij haar zou heiligen, haar reinigend door de wassing met water door het Woord (Ef. 5:25-26).

Hier vinden we de morele uitwerking van de zorg van Christus, het doel dat Hij beoogt met het werk dat Hij nu verricht, en het middel dat Hij gebruikt om dit doel te bereiken. Hij maakt de Gemeente in morele zin passend voor Zichzelf en zondert haar voor Zichzelf af, nadat Hij haar tot Zijn bruid gemaakt heeft. Want Hij kan alleen iets heiligs in Zijn nabijheid wensen, heilig naar de kennis die Hij van de reinheid van de hemel heeft, omdat Hij daar van eeuwigheid gewoond heeft. Daarom brengt Hij de Gemeente in verbinding met de hemel, waaruit Hij neerdaalde en waarin Hij haar zal binnenleiden. Hij heeft Zichzelf voor haar overgegeven, opdat Hij haar zou heiligen.

Voor dat doel gebruikt Hij het Woord, dat alles oordeelt wat niet beantwoordt aan de Goddelijke normen van reinheid en liefde. Want het Woord is de Goddelijke uitdrukking van de gedachten van God, van de orde en heiligheid van de hemel, van de waarheid (d.w.z. van de ware verhouding waarin alle dingen tot God staan, overeenkomstig Zijn liefde zoals die in Christus geopenbaard is). Zo vormt Christus de Gemeente als Zijn bruid, als een hulpe die bij Hem past en die volkomen beantwoordt aan de heerlijkheid en de liefde van God; doordat Hij deze hemelse dingen aan haar openbaart door middel van het Woord, dat daarvan getuigt. Welnu, Hij is Zélf de volle openbaring van de hemelse dingen, het Beeld van de onzienlijke God. Doordat Hij deze dingen aan de Gemeente meedeelt, maakt Hij haar dus passend voor Zichzelf. Als Hij in deze zin over Zijn eigen getuigenis spreekt, zegt Hij dan ook: 'Wij spreken wat Wij weten en Wij getuigen wat Wij gezien hebben' (Joh. 3:11).

Dat is het karakter van het Woord, zoals we het van de Heer Jezus ontvangen hebben. In het bijzonder zoals het door Hem vanuit de hemelen gesproken is, waardoor het het karakter van een nieuw gebod draagt, dat waar is in Hem én in ons, omdat de duisternis voorbijgaat en het waarachtige licht reeds schijnt (Hebr. 12:25; 1 Joh. 2:8). Dat is ook het doel van de bediening van Efeze 1: de harten van de gelovigen op aarde te doen groeien in de gemeenschap met het hemelse Hoofd, uit Wie de genade en het licht neerdalen. Op die manier heiligt Christus dus de Gemeente, waarvoor Hij Zichzelf heeft overgegeven. Hij vormt haar voor hemelse dingen door deze aan haar mee te delen; en Hij Zélf is de volheid en de heerlijkheid van die hemelse dingen.

Maar dit Woord treft de Gemeente aan in een toestand waarin ze verbonden is met dingen die in strijd zijn met deze hemelse reinheid en liefde. Haar gevoelens zijn helaas - tenminste wat de oude mens betreft - vermengd met deze aardse dingen, die strijdig zijn met de wil en de natuur van God. Als Christus de Gemeente dus wil heiligen, moet Hij haar wel reinigen. En dat is dan ook het huidige werk van de liefde van Christus, dat Hij echter verricht met het oog op het eeuwige en wezenlijke geluk van de Gemeente.

Hij heiligt de Gemeente dus door het Woord, waardoor Hij haar in Zijn liefde de hemelse dingen meedeelt (alles wat behoort tot de natuur, de majesteit en de heerlijkheid van God), maar waardoor Hij tegelijkertijd ook haar gevoelens reinigt van alles wat daarmee in strijd is. Wat een heerlijk liefdewerk! Zijn liefde denkt niet alleen aan ons, maar ze is ook werkzaam om ons geschikt te maken voor het kennen en genieten van die liefde, geschikt om met

Christus Zelf in het huis van de Vader te zijn! Hoe ver gaat Zijn belangstelling voor ons! Hij heeft niet alleen het heerlijke werk van onze verlossing volbracht door Zichzelf voor ons over te geven, maar Hij is voortdurend werkzaam met een volmaakte liefde en een volmaakt geduld om ons passend te maken voor Zijn eigen tegenwoordigheid, passend voor de hemel en de hemelse dingen!

Dit toont ons ook het grote belang van het Woord en van de genade van de Heer om Gods Woord hiertoe te gebruiken. Het Woord deelt ons de Goddelijke dingen mee overeenkomstig hun eigen volmaaktheid. Het laat ons zien Wie God Zelf is in het licht. Het is de openbaring van God Zelf, zoals we Hem nu kennen in een verheerlijkte Christus. Het openbaart ons Zijn volmaakte liefde om ons ook in overeenstemming met die volmaaktheid te vormen, zodat we bekwaam zijn om Hem te kennen en te genieten en met vreugde in Zijn nabijheid te verkeren. En toch komt dit Woord tot ons hier beneden, en is de natuur ervan volkomen passend voor ons om deze dingen aan ons mee te delen (vergelijk Joh. 1:4), doordat het licht brengt temidden van de duisternis. Het oordeelt dus alles wat in de duisternis is, maar met het doel om ons in liefde te reinigen.

We moeten ook letten op de volgorde waarin dit werk van Christus aan ons wordt voorgesteld, waarbij Zijn liefde als uitgangspunt wordt genomen. Hij heeft de Gemeente liefgehad; dat is de bron van alles, zoals we al hebben opgemerkt. Alles wat dan volgt, is het resultaat van die liefde en is ermee in overeenstemming. En als het volmaakte bewijs van Zijn liefde wordt dan genoemd, dat Hij Zichzelf voor haar heeft overgegeven. Méér kon Hij niet geven. Ongetwijfeld werd de Vader erdoor verheerlijkt, maar het was ten behoeve van de Gemeente. Als Hij iets had achtergehouden, dan zou de liefde waarmee Hij Zichzelf overgaf niet volkomen, niet zonder reserve zijn geweest. Het zou dan geen volmaakte toewijding zijn geweest, die voor het ontwaakte hart niets meer te wensen overliet. Maar dat zou niet in overeenstemming zijn geweest met Zijn Persoon, want Hij kon niet anders dan volmaakt zijn. We kennen Hem en Zijn volmaakte liefde. Hij heeft het hart van de Gemeente gewonnen door Zichzelf volkomen voor haar over te geven. Zo is ze Zijn Bruid geworden en kent zij Zijn liefde. Hieraan kennen wij de liefde, dat Hij Zichzelf voor ons heeft overgegeven.

Nogmaals: het was alles tot eer van de Vader. Anders was het niet volmaakt geweest en had de openbaring van de hemelse dingen ook niet kunnen plaatsvinden, want die was afhankelijk van de volkomen verheerlijking van de Vader. En door het volmaakte werk van Christus zijn de dingen die geopenbaard moesten worden, nu om zo te zeggen ondanks het kwaad aan het licht gebracht en waargemaakt. Het was echter volkomen ten behoeve van ons. Als we de liefde hebben leren kennen, hebben we Hem leren kennen zoals Hij voor ons is; en Hij is geheel en al voor ons.

Het hele werk van onze reiniging en heiliging is dus het resultaat van Zijn volmaakte liefde. Het is niet het middel om deel te krijgen aan deze liefde of er het voorwerp van te zijn. Dit werk van reiniging en heiliging stelt ons inderdaad in staat deze liefde te genieten, maar het is de liefde zélf die deze heiliging bewerkt. Christus maakt de Gemeente eerst tot Zijn bruid, en vervolgens maakt Hij haar in Zijn volmaakte liefde zoals Hij haar graag wenst. Dit is een waarheid die in elk opzicht kostbaar voor ons is. Allereerst om de ziel te verlossen van alle slaafse vrees, en verder om de heiliging hier haar ware karakter van genade en haar ware

reikwijdte te geven. Want het is een vreugde voor ons hart, als we weten dat de Heer Jezus Christus Zelf ons in volkomen overeenstemming wil brengen met al de wensen van Zijn hart. We hebben nu twee gevolgen gezien van de liefde van Christus voor de Gemeente. Het eerste was Zijn overgave van Zichzelf. In zekere zin omvat dit alles; het is de liefde zoals ze volmaakt is in zichzelf. Christus heeft Zichzelf voor haar overgegeven. Het tweede is het feit dat Hij de Gemeente als het voorwerp van Zijn liefde, in zedelijk opzicht vormt om haar geschikt te maken voor Zijn nabijheid. En we kunnen er nog aan toevoegen, dat deze vorming plaatsvindt in overeenstemming met de volmaaktheden van God Zelf. Want het karakter van het Woord van God, dat deze morele reiniging bewerkt, is inderdaad dit: het Woord is de uitdrukking en de openbaring van de natuur, de wegen en de gedachten van God.

Maar er is nog een derde gevolg van deze liefde van Christus, waardoor dit liefdewerk voltooid wordt: Hij stelt de Gemeente vóór Zich, heerlijk, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks (Ef. 5:27). Hij heeft Zichzelf voor haar overgegeven, opdat zij bij Hem zou zijn. Maar zoals we gezien hebben: om haar bij Zich te kunnen hebben, moet Hij haar geschikt maken voor Zijn heerlijke tegenwoordigheid. En daarom heiligt Hij haar door haar te reinigen door het Woord, dat wil zeggen door de openbaring van God Zelf en de openbaring van de hemelse dingen, waarvan Christus in Zichzelf het Middelpunt in de hemelse heerlijkheid is.

De Heilige Geest neemt het uit dat wat van Christus is en verkondigt het aan de Gemeente (en alles wat de Vader heeft, is van Christus). Zo wordt ze tot volmaaktheid gebracht in overeenstemming met de volkomenheid van de hemel, en kan Christus haar voor Zich stellen. In zedelijk opzicht is dit werk voltooid, doordat de beginselen van de hemelse heerlijkheid aan de Gemeente zijn meegedeeld. De Bruid, die in die heerlijkheid moet worden ingevoerd, heeft deel gekregen aan dat wat daar gevonden wordt. Zo is zij voor de heerlijkheid toebereid en is alleen de kracht van de Heer nog nodig om haar daadwerkelijk daar in te voeren, om haar te verheerlijken en elk spoor van haar verblijf op aarde uit te wissen (behalve de heerlijke vrucht die eruit voortvloeit). Hij plaatst haar verheerlijkt vóór Zich. Dat is het eindresultaat van alles. Hij verwierf haar voor Zichzelf- en nu stelt Hij haar vóór Zich als de vrucht en het bewijs van Zijn volmaakte liefde. En voor haar betekent dit, dat ze die volmaakte liefde nu reeds genieten kan.

Maar dat is niet het enige. Dit gedeelte onthult ons de gehele betekenis van deze bewonderenswaardige tentoonspreiding van genade. De Geest voert onze gedachten terug naar Genesis 2, waar God Eva formeert en haar vervolgens tot Adam brengt. Ze beantwoordt dan helemaal aan Gods eigen gedachten, terwijl ze tegelijk ook het waardige voorwerp van Adams vreugde is, als een hulp, aangepast aan zijn natuur en toestand.

Welnu, Christus is God Zelf! Hij heeft de Gemeente geformeerd. En Hij heeft bovendien nog een recht op haar, omdat Hij Zichzelf voor haar heeft overgegeven. Maar Hij is ook de verheerlijkte Mens, de laatste Adam, en Hij stelt haar verheerlijkt vóór Zich. Ze beantwoordt dan aan Zijn gedachten, en is zoals Hij haar voor Zichzelf gevormd heeft. Wat een openbaring! Wat een heerlijke geestelijke gevoelens worden hierdoor bewerkt! Hoe oneindig is de genade, die de werking van zulke gevoelens van liefde mogelijk gemaakt heeft! Het zal ons ook niet ontgaan, dat er verband is tussen de reiniging en de heerlijkheid. Dat wil zeggen dat de reiniging plaatsvindt in overeenstemming met de heerlijkheid en door

middel van de heerlijkheid, en dat de heerlijkheid de voltooiing en het doel van de reiniging is. Want de reiniging gebeurt door het Woord, dat ons al Gods heerlijkheid en al Zijn gedachten openbaart. Als de Gemeente in de heerlijkheid wordt ingevoerd, is ze zonder vlek of rimpel; ze is heilig en onberispelijk. Dit is een heel belangrijke waarheid, die ook op andere plaatsen wordt voorgesteld (vergelijk 2 Kor. 3:18, Fil. 3:11-21, en ook 1 Thess. 3:13). Wat in de heerlijkheid volmaakt zal zijn, wordt nu reeds in de ziel gewerkt door de werking van de Geest door het Woord. Met dit doel handelt de Heer dus met de Gemeente, om haar te heiligen en zo voor Zichzelf en voor de hemel toe te bereiden.

In de voorgaande overdenkingen van Efeze 5 hebben we reeds stilgestaan bij enkele gevolgen van de liefde van Christus voor Zijn Gemeente. Allereerst hebben we gezien hoe Hij Zich voor haar heeft overgegeven. Ten tweede zagen we, dat Hij de Gemeente geschikt maakt om in Zijn nabijheid te verblijven. En het derde gevolg dat we hebben overdacht, is het feit dat Hij de Gemeente vóór Zich stelt, heerlijk, heilig en onberispelijk.

Maar dit zijn nog niet alle gevolgen van de liefde van Christus jegens Zijn Bruid. Hij waakt ook met tedere zorg over Zijn Gemeente tijdens de hele periode van haar verblijf hier op aarde, zoals uit de volgende verzen blijkt. In vers 28 komt de apostel even terug op de verhouding tussen man en vrouw, die het uitgangspunt vormde dat hem ertoe bracht de bijzonder leerzame uitweiding over de verhouding tussen Christus en Zijn Gemeente op te schrijven. Hij vermaant in dit vers de mannen hun eigen vrouwen lief te hebben als hun eigen lichamen. Want wie zijn eigen vrouw liefheeft, heeft zichzelf (zijn eigen vlees) lief. Het is begrijpelijk dat de zinspeling op Genesis 2 hem hieraan doet denken. Maar in dit verband keert hij onmiddellijk weer terug naar het zoveel grotere onderwerp dat hem bezighoudt: 'Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt en koestert het, evenals ook Christus de Gemeente' (vers 29).

Het voeden en koesteren van de Gemeente in deze tijd is dus de heerlijke zijde van de liefde van Christus, die de apostel hier voorstelt. Christus heeft niet alleen een hemels doel met de Gemeente, maar Hij doet ook het werk dat zo onlosmakelijk bij Zijn liefde hoort: Hij zorgt voor de Gemeente hier op aarde; Hij voedt en koestert haar.

Al haar behoeften, zwakheden, moeilijkheden en zorgen vormen voor Christus alleen maar gelegenheden om Zijn liefde des te meer te betonen. De Gemeente heeft behoefte aan voeding, evenals onze lichamen. Christus voorziet daarin: Hij voedt haar. Zij ondervindt ook de warmte van Zijn liefde: Hij koestert haar. De Gemeente is dus niet eenzaam en verlaten hier op aarde, ook al is de hemel haar eindbestemming. Ze leert Zijn liefde kennen, hier op aarde waar haar hart er behoefte aan heeft. En ze zal die liefde ten volle genieten, als alle noden voorgoed verdwenen zijn.

We hebben dus de heerlijke wetenschap, dat Christus voor de Gemeente zorgt als iemand die Zijn eigen vlees verzorgt. Want wij zijn leden van Zijn eigen lichaam; wij zijn van Zijn vlees en van Zijn gebeente. Hier wordt gezinspeeld op Eva (Genesis 2:22-23). De Gemeente is als het ware een deel van Hemzelf, omdat zij haar bestaan en haar leven aan Hem te danken heeft, evenals Eva het uit Adam ontvangen had. Daarom kon de Heer, toen Saulus de gelovigen vervolgde, ook tegen hem zeggen: 'Ik ben Jezus, Die gij vervolgt' (Handelingen 9:5).

Onze positie is enerzijds dat wij leden van Zijn lichaam zijn, en anderzijds dat wij ons bestaan als Christenen aan Hem te danken hebben. Daarom moet een man zijn natuurlijke betrekkingen (zijn vader en moeder) verlaten om één te worden met zijn vrouw. Deze verborgenheid is groot, maar dit was nu juist dat wat Christus als Mens heeft gedaan, hoewel Hij het vanzelfsprekend in zekere zin op een Goddelijke wijze deed. In elk geval moet een ieder van ons zijn eigen vrouw zó liefhebben als zichzelf, terwijl de vrouw ontzag moet hebben voor haar man, zoals we lezen in de verzen 30-33.

J.N. Darby.